

EL LLENGUATGE

Emmotllar

Es nostres vocabularis de barbarismes solen recollir les formes verbals «amoldar» i «moldejar», castellanismes evidents, procedents del substantiu del castellà «molde», per als quals proposen, com a forma substantiva, el verb *emmotllar*, obtingut, amb la intervenció d'un dels prefixos més habituals en aquests casos, del nostre substantiu *motlle*. El verb *emmotllar*, pronunciat normalment amb la *t* assimilada a la *l* palatal (11), no és pas cap forma exclusiva de la llengua literària o escrita i d'uns quants puristes, sinó que és una forma ben viva i habitual en el llenguatge col·loquial. *Saber-se emmotllar a les circumstàncies*, per exemple, és gairebé una frase banal, que podem sorprendre en qualsevol conversa. Cal advertir, tanmateix, que el segon dels dos barbarismes indicats, «moldejar» (de fet, aquest segon, només sabem veure que el reculli el Vocabulari d'Aureli Cortiella), s'usa algun cop no en lloc de *emmotllar* sinó en lloc de *modelar*, perquè, tal com hem fet observar en alguna altra ocasió, hi ha una confusió constant entre les idees expressades per *emmotllar* i per *modelar* i, per tant, entre aquests dos verbs. Els noms primitius d'aquests verbs derivats són ben clars: *motlle* i *model*, els quals creiem que estalvien qualsevol altra explicació.

La confusió, però, pot anar encara més enllà. Al costat dels substantius *motlle* i *model* n'hi ha un altre, *motllura*, derivat del primer, el qual, al seu torn, ha originat els verbs *motllurar* i *emmotllurar*, de significat idèntic o afí i, en tot cas, circumscrits a operacions materials, relacionades amb les motlures, cosa que no ha privat, però, que hom hagi obtingut un nom derivat del segon, *emmotllurament*, que veiem usat, en un text publicat recentment i per dos cops consecutius, fet que sembla excloure l'error purament mecànic, amb un complement com *consciències*. Res no privaria, segurament, l'obtenció d'aquest nom derivat, amb un procediment tan usual com és la intervenció del sufix *ment*, però és evident que allò que és possible de fer amb les consciències és *emmotllar-les* i no *emmotllurar-les* i que, per tant, hauria calgut dir *l'emmotllament de les consciències*. És cert que els lapsus s'esmunyen a cops en els textos més acurats. Però també es manifesta entre nosaltres una tendència massa acusada a l'ús de les paraules atenant únicament la sonoritat, sense una coneixença exacta de llur significat.

Albert Jané